

Till

Umeå kommun

Mark och exploatering

901 84 Umeå.

Umeå, den 2016-05-30

Yttrande till samrådsunderlag miljöprovningar och dispenser inför sanering av Norrbyskär

Naturskyddsföreningen i Umeå uppskattar planen att sanera en av de mest kontaminerade platser i Västerbotten för att minimera de negativa effekterna av högtoxiska dioxiner för miljö och hälsa. Dessa risker utgår framförallt från havssedimentet som föder den marina näringsväven där de högpersistenta dioxiner ackumuleras med varje trofisk nivå upp till fisk. Igenom att den pågående landhöjningen kommer att frilägga dagens kontaminerad havsbotten så tycker vi att saneringen är av ytterst vikt även med tanke på framtida generationer som kommer att vistas på den allt större blivande Norrbyskär. Vi har dock följande *synpunkter*.

Framst anser vi att den kommande miljökonsekvensbeskrivningen ska tydligt beskriva de negativa effekter som den planerade åtgärden kan förväntas innebära för vatten- och strandmiljön. Vi uppmuntrar att öka kunskapen om de ekologiska värden och artsammansättningen av strandängarna som uppges vara begränsad i dagsläget. Dessutom bör skogsavverkningar som enligt samrådsunderlaget kan komma utföras under sommarhalvåret istället läggas till vinterperioden för att minimera störningar för djurlivet och körskador i marken.

Under saneringsarbeten kommer högtoxiska ämnen i marken och sedimentet att exponeras. Samrådsunderlaget belyser dock i våra ögon inte tillräcklig risken att dessa ämnen kan mobiliseras och genom kolloider i vattnet eller dammpartiklar i luften transporteras bort med havsströmningar eller vinden. Dioxiner binder hårt till fina jordpartiklar och organisk material. Därför bör det tydligare läggas fram åtgärder som minimerar suspensionen av havssediment under saneringsarbeten. Detta gäller också potentiell erosion av frilagt kontaminerad mark, framförallt potentiell läckage av organiskt material som fungerar som en vektor för dioxinspridning. Åtgärder bör framförallt ta hänsyn till möjliga katastrofala erosions- och suspensionsprocesser under kraftiga regnskurar och hårda vindar. Dioxiner har också en hög fettlöslighet. Därför är det ytterst viktig att undvika läckage av olja från maskiner, fartyg eller pråmkajen under saneringsarbeten som skulle kunna leda till en oförväntad mobilisering av dioxiner som annars hade fastnat till partiklar. Alla dessa processer utgör en risk att dioxiner

sprids till känsligare områden. Till exempel kan det inte uteslutas att Snöanskärgården, ett Natura2000-område söder om Norrbyskär inte blir påverkat av saneringsarbeten. Vi anser att det är av största vikt att belysa dessa risker i miljökonsekvensbeskrivningen.

Därför att det finns en risk för oförväntad mobilisering av dioxiner under saneringsarbeten bör både vattnet och luften kontrolleras regelbundet genom provtagning och analys på dioxiner. Dessa provtagningar kan kompletteras med mätningar av turbiditet i vattnet som kan tyder till potentiell suspension av kontaminerade partiklar. Detta anser vi som viktig dels för att kunna reagera i tid på oförväntat läckage och dels för att lära sig för potentiella framtida liknande saneringsprojekt på andra kontaminerade ställen längs Sveriges kust. Slutligen bör effekten av saneringen efter avslutningen av åtgärden undersökas genom mark- och sedimentprovtagning för att kunna utesluta kvarliggande exponerade dioxinrester.

Naturskyddsföreningen i Umeå